

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2020-03-07

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan yläasteikäisille suunnattua UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi. Minä olen Heidi Liekola ja tässä ohjelmassa käsittelemme seuraavia aiheita:

Suomi ja Ruotsi kärkikymppiin vuotuisessa passivertailussa
Talvisodan päättymisestä 80 vuotta
Natalie Minnevik hyötyy suomen kielestä näyttelijän työssään

Suomi ja Ruotsi kärkikymppiin vuotuisessa passivertailussa

Japanin passi on valittu maailman vaikutusvaltaisimmaksi matkustusasiakirjaksi vuonna 2020. The Henley passi -indeksi mittaa säännöllisesti maailman matkustusystävällisimpiä passeja. Suomi pääsi listauksessa neljännelle sijalle ja Ruotsi on kuudes.

Japanin passi avaa ovet 191 maahan, Suomen passi 188 ja Ruotsin passilla pääsee 186 maahan ilman viisumia.

kärkikymppi
topp tio
vuotuinen
årlig
vaikutusvaltainen
mäktig
matkustusasiakirja
resehandling
säännöllisesti
regelbundet
ilman viisumia
utan visum

Talvisodan päättymisestä 80 vuotta

Talvisota päättyi aselepoon ja Moskovan rauhaan 13. maaliskuuta vuonna 1940. Neuvostoliiton aloittaman sodan päättymisestä on kulunut siten 80 vuotta tänä vuonna. Ruotsiin aikoinaan muuttanut, nyt 97-vuotias sotaveteraani Martti Karjalainen muistaa talvisodan äänet, vaikka ei itse vielä rintamalla ollutkaan.

Martti Karjalainen

Nyt mie muistan, mie olin talvisodan aikana, olin mettässä.

Ruotsinpyhtään ulkopuolella. Ihmettelin, että mikä siellä paukkaa, se on sota alkanut.

Sota Neuvostoliittoa vastaan kesti 105 päivää, koko pitkän ja kylmän talven. Täysi-ikäinen Martti Karjalainen kutsuttiin vuonna 1942 jatkosotaan, jossa hän palveli pikaisen sotakoulutuksen jälkeen kaksi vuotta.

Minulla oli tekemättä se asevelvollisuus. Kolme kuukautta siellä sitä asevelvollisuutta. Ja sitten ne laitto minut rintamalle, en vielä rintamalla ollut koskaan ollut.

aselepo
vapenvila
rauha
fred
rintama
fronten
mettä (metsä)
skog
paukata
smäller
täysi-ikäinen
myndig
kutsunnat
mönstring
jatkosota
fortsättningskriget
palvella
tjänstgöra/tjänä
pikainen
kvick / hastig
asevelvollisuus
värnplikt

Natalie Minnevik hyötyy suomen kielestä näyttelijän työssään

Ruotsinsuomalainen Natalie Minnevik aloitti näyttöleminen 10-vuotiaana elokuvassa *Näkymätön Elina* ja on siitä asti tehnyt näyttelijän töitä. Tänä keväänä hän valmistuu ammattiin Göteborgin teatterikorkeakoulusta.

Natalie Minnevik

Siis suomen kielihän on ollu mulle sellanen dörröppnare jotenkin. Koska jos mä en ois puhunut suomea, niin mä en varmaan koskaan olis edes alottanut näytellä. Sitten mä oon aina yrittänyt mun rooleissa saada sitä suomen kieltä mukaan. Tässä Arne Dahl –sarjassa missä mulla oli yksi pääosa, mä näyttelin siinä poliisia. Siinäkin se oli sellanen språkexpertti. Mä pyysin, että kun mä kerran puhun suomea, niin enkö mä saa siihen suomalaisia vuorosanoja mukaan, niin kyllä sain.

Kiinnostus omia juuria ja suomen kieltä kohtaan on kuitenkin vaihdellut vuosien myötä.

Natalie Minnevik

Mulla oli sellanen vaihe, kun mä olin nuori teini, niin mä olin ujo. Mä tiesin, että mä en puhu täydellistä suomea ja silloin oli helpompi valinta vastata äitille ruotsiksi, kun äiti puhu aina mulle suomea. Mutta sitten kun mä aikuistuin, niin mä ymmärsin, että nää suomalaiset juuret on mulle tosi tärkeet ja näin.

Ja sithän mä tein semmosen oman näytelmän viime vuonna teatterikorkeakoulussa, missä mä kerroin mun juurista, mun suomalaisuudesta ja mun ajatuksista. Sit mä tajusin, että on tosi paljon mun ikäisiä ihmisiä täällä Ruotsissa, joilla on samat ajatukset kuin mulla. Mua kiinnostais saada tietää enemmän niinku mun generationista ja mitä me ajatellaan, me nuoremmat, meidän juurista ja suomalaisuudesta. Mä odotan niitä uusia tarinoita.

Lähetyksen lopuksi vielä yksi Natalien suosikkikappaleista *Sitkeä sydän*. Sen esittää artisti Juha Tapio.

*Sinussa on valo, sinussa on yö
Sinulla on sitkeä sydän joka lyö
Väsymättä kipinöitä tuuleen
Valaisemaan tietä pimeää.*

hyötyä
ha nytta
valmistua
bli färdig
/utexaminerar
pääosa
huvudroll
vuorosana
replik
vaihdella
variera
juuret
rötter
vuosien myötä
genom åren
ujo
blyg
täydellinen
perfekt
aikuistua
bli vuxen
ajatukset
tankar
sukupolvi
generation
tarina
berättelse
valo
ljust
sitkeä
seg / uthållig
sydän
hjärta
väsymätön
outtröttlig
kipinä
gnista
valaista
ljusa
pimeä
mörk

Tässä kaikki tällä kertaa. Kuullan taas!